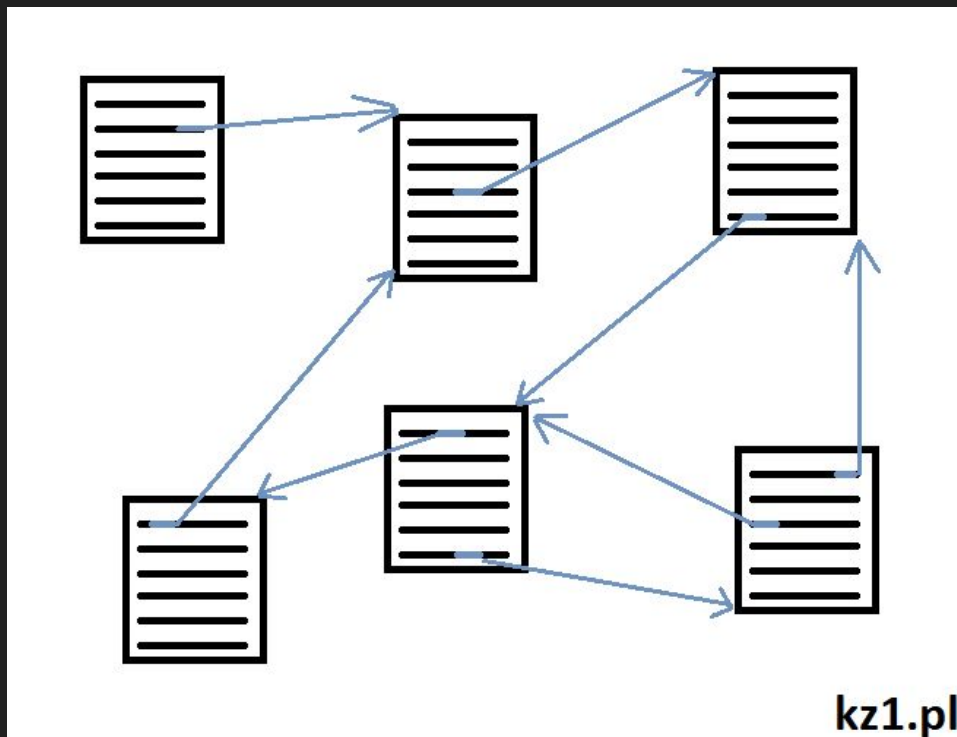

Rozwój idei hipertekstu

Hipertekst

Hipertekst - to jest organizacja danych w postaci niezależnych leksji połączonych hiperłączami. Hipertekst cechuje nielinearność i niestrukturalność układu leksji. Oznacza to, że nie ma z góry zdefiniowanej kolejności czytania leksji, a nawigacja między nimi zależy wyłącznie od użytkownika.

Definicje hipertekstu

Theodor Nelson w 1965 roku jako pierwszy sformułował pojęcie hipertekstu. Cechą charakterystyczną utworów hipertekstowych według tego badacza jest niesekwencyjność, która pozwala odbiorcy na nieliniową lekturę i stworzenie oryginalnego sposobu odczytania dzieła. Podobnie uważa Noah Wardrip-Fruin, który dodatkowo podkreśla znaczenie hiperłączy współtworzących modułarną budowę hipertekstów

Małgorzata Góralska wymienia nieliniarną budowę utworów hipertekstowych jako czynnik umacniający wrażenie losowości lektury i zwiększa u odbiorcy poczucie kontroli nad rozwojem narracji. Tyczy się to zwłaszcza hipertekstów literackich.

Systemy hipertekstowe

Pierwszym systemem do tworzenia struktur hipertekstowych był zaprojektowany przez Douglasa Engelbarta w 1968 roku. Służył do projektowania i zarządzania informacjami w środowisku komputerowym. System pozwolił na uporządkowanie i hierarchizację danych, a także usprawnił ich opracowywanie.

Najbardziej znanym systemem hipertekstowym jest sieć [World Wide Web](#), chociaż posiada ona pewne ograniczenia w stosunku do innych systemów, takich jak HyperCard czy Storyspace (np. nie są przewidziane połączenia leksji/stron jeden do wielu).

Budowa i mechanika działania hipertekstów

Utwory hipertekstowe składają się z jednostek nazywanych leksjami, segmentami. Są to najczęściej fragmenty tekstu tworzące zawartość treściową hipertekstu. Autor powinien zadbać o co najmniej minimalną spójność znaczeniową między leksjami, aby odbiorca był w stanie zrozumieć ogólny przekaz zawarty w utworze, niezależnie od tego, czy ma do czynienia z hipertekstem narracyjnym lub nienarracyjnym. Brak ciągłości semantycznej może być wykorzystany celowo, gdy autor chce wywołać w czytelniku poczucie zagubienia.

Budowa i mechanika działania hipertekstów

Leksje są ze sobą połączone za pomocą hiperłączy. Odbiorca przemieszcza się po utworze przez klikanie w dowolne linki zagnieżdżone w segmencie. Hiperłącza odróżniają się od innych elementów tekstowych przez widoczne zakotwiczenie linku. Autor może zaznaczyć je np. kolorem, pogrubieniem, odmiennym krojem lub stopniem pisma. Funkcję łączy mogą spełniać również obrazy.

Utwory hipertekstowe o szczególnie skomplikowanej strukturze są wyposażone w mapy. Obrazują one połączenia między poszczególnymi segmentami lub wątkami tematycznymi zawartymi w hipertekście. Dzięki nim odbiorcy jest łatwiej zrozumieć zachodzące między nimi relacje i wyciągać wnioski zarówno podczas lektury, jak i po jej zakończeniu.